

HAVAINNON IHMEELLISESTÄ KATOAVAISUUDESTA

Päivikki Alaräihä, Toukokuu,
Galerie Anhava, Helsinki, 3. – 26.5.

Teksti: Leena Kuumola

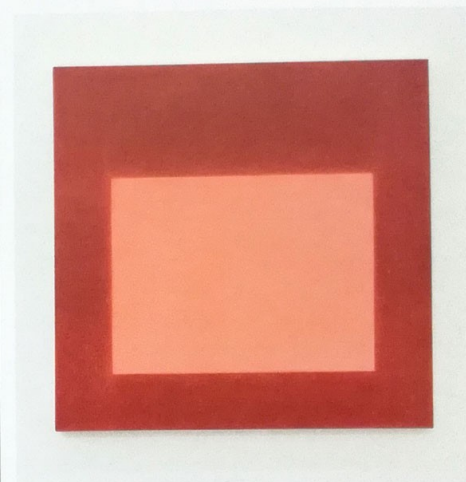
Maalaustaidetta on tapana lähestyä erilaisten vakiintuneiden määritelmien kautta. Siitä puhutaan esittävyiden ja abstraktiuden vastakkaisin termein, ekspressiivisyyden ja hillityn minimalistisen pelkkyyden vastakohtaisten maailmojen välissä. Tulkinnoissa haetaan symboliikkaa, tarinan osuutta suhteessa määritettyihin muotoihin ja niiden yhdistelmän soveltumista luotuihin teorioihin. Puhtaan maalauksellinen lähestymistapa värin ja valon vuoropuheluna ei näinä päivinä ole voimissaan, on kuin se koettaisiin riittämättömäksi ilman kuvallisen määrittämisen tarjoamia mahdollisuuksia tulkintoihin. Taiteen ainutkertaisuus latistuu kuitenkin helposti liian suorakaisten ja määrätietoisten päämäärien alle, silloin ilmaisu menettää kykynsä hengittää ja hiljaa lumota luopuessaan siitä mitä ei voi selittää.

Tästäkin syystä tuntuu aina hyvältä saada havahtua merkkeihin toisenlaisesta näkemyksestä. Se on ilmeistä **Päivikki Alaräihän** vähäeleiselle ilmaisulle, jolla on aina suhteensa tilaan ja joka ei suostu määriteltäväksi. Hänen maalauksensa ovat monesti kuin kuiskauksia, jotka aavistuksen lailla tekevät näkyväksi sitä mitä ehkä kuitenkaan ei ole. Ne ehdottavat aistimuksia, tuskin havaittavia muutoksia ympäröivässä todellisuudessa. Hänen kuulaan katoavaiset värisävynsä kohtaavat toisiaan samaan tapaan kuin

minimalistien geometriset värikerrokset ja ovat kuitenkin kovin kaukana niiden ankarasta eleettömyydestä. Alaräihän lukemattomat ohuet värikerrokset saavat kunkin sävyn väreilemään omaa sisäistä intensiteettiään. Erotuksena perinteisestä maalaustaiteesta ne saattavat myös tulla osaksi arkkitehtonisia rakenteita, jolloin ne kuin huomaamatta muuttavat tilan ja näkemisen luonnetta.

Uudessa näyttelyssään Alaräihä luo maalauksillaan kokonaisvaltaisen tilallisen kokemuksen. Sen nimenä ja aiheena on Toukokuu, kevään herättämä uudestaan syntyvä valo ja avaruus. Maalausten vähäeleisyydestä huolimatta ne virittävät koko tilaan niin intensiivisen ilmapiirin että sen paradoksaalisesti kokee myös fyysisesti konkreettisenä. Teosten eteerisyys koettelee aistien rajoja ja saa aikaan taianomaisen varmuuden havainnon rajattomista mahdollisuuksista. Pienet seinään upotetut maalauspinnot ovat kuin ilmestyksiä, joiden olemassaolosta ei saata olla aivan varma. Niiden utuisen epätodellinen varjojen maailma hienovaraisissa sävyissään vaikuttaisi olevan juuri syntymäisillään tai vaihtoehtoisesti katoamisillaan johonkin pois. Tällä tavoin Alaräihä tavoittaa töillään sen ristiriitaisenkin tunnelman, joka tekee varhaisesta keväästä vastustamattoman. Siitä ajasta, kun talven vaitelias sisäänpäin kääntyneisyys luovuttaa ja vähitellen antaa periksi tulevalle. Kun kaikki on vasta aavistettavissa.

Pieneen studiohuoneeseen ilmaantu-neissa suurikokoisissa rakenteissa harsonohuet värikerrokset kohtaavat toisensa kuin epäröiden, hienovaraisesti ja kuitenkin mahdollisina hahmot-

Päivikki Alaräihän näyttelystä Toukokuu. Teosnimet vaihtuvat päivittäin. Kuva: Jussi Tiainen

taa. Niiden lakoninen läsnäolo on kiistaton ja saa silti vähäeleisyydessään katsojan empimään näkemänsä olemassaoloa.

Suuressa salissa maalaukset on tehty perinteiseen tapaan kankaille mutta niiden olemukseen tuntuu entistä kiinteämmin liittyvän pyrkimys vuoropuheluun tilan kanssa. Niiden sijaintikin on suunniteltu suhteessa sen yksityiskohtiin. Näin esimerkiksi nurkkaan ikkunan viereen joutunut maalaus toistaa hiljaa karmin varjoisaa reunaa tai oven viereen asettunut maalaus sen pystysuoraa olemusta. Tällä tavoin koko näyttelytila valjastuu oikeastaan yhdeksi teokseksi, jonka tarkoituksena on ylistää havainnon ihmeellisyyttä kaikessa katoavaisuudessaan. Se saa myös aikaan odottavaisen toiveikkouden toisella tavoin hahmottaa odottamattomia ja arvaamattomia yksityiskohtia tavallisesta arjesta. ■